

**ІНТЕГРОВАНІ СТРУКТУРИ
БІЗНЕСУ ТА ІНТЕГРАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ**

Пузирьова Поліна Володимирівна

к.е.н., доцент, доцент кафедри
економіки та сфери обслуговування,
Київський національний університет
технологій та дизайну,
м. Київ, Україна

Анотація: Визначено пріоритетність інтегрованих структур бізнесу та їх вагомість при створенні інтегрального потенціалу під впливом чинників внутрішнього та зовнішнього середовища. Встановлено, що передумовою поєднання потенціалів є їх інтеграція в різних формах інтегрованих структур бізнесу.

Ключевые слова: інтегровані структури бізнесу, інтегральний потенціал, конкурентоспроможність, потенціал, інтеграція, синергія, чинники мікро- мезо- та макрооточення, бізнес-одиниця, бізнес-процеси.

У сучасних реаліях господарювання та з урахуванням тенденцій реформування соціально-виробничих процесів в Україні, які відбуваються сьогодні, дослідження стану інтегрованих структур бізнесу має не аби яке значення для подальшого соціально-економічного розвитку нашої держави [1].

Глобальні зміни економічних та господарських відносин, що визначаються поєднанням конкуренції та співробітництва, сприяють активному поширенню, розвитку та функціонуванню інтегрованих структур бізнесу. Оскільки, передумовою поєднання потенціалів є їх інтеграція в різних формах інтегрованих структур бізнесу вважаємо за необхідне дослідити поняття інтегрованих структур бізнесу та їх інтегрального потенціалу [2].

На підставі дослідження думок та висловлювань різних вчених, авторів [3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11] пропонується доповнити поняття «інтегровані структури бізнесу» наступним визначенням, а саме, - це об'єднання окремих бізнес-одиниць на умовах пріоритетності економічних, інноваційних, фінансових та організаційних інтересів, метою якого є забезпечення синергічної взаємодії у процесі управління та отримання максимального ефекту від використання конкурентоактивних організаційно-економічних компонентів у складі нового інтегрованого об'єднання.

Так, інтеграційні процеси, які спостерігаються всередині бізнес-структур після злиття або поглинання, потребують пильної уваги керівництва на всіх рівнях управління, оскільки від цього залежить результативність та синергійність нової бізнес-структури. Детально продумана й ефективно організована структура інтегрованої бізнес-одиниці проявляється через бізнес-процеси, які спрямовано на оперативну, ефективну та своєчасну реакцію на динамічне зовнішнє оточення, що проявляється через постійні зміни ринкових умов і поведінку конкурентів [3].

Питанням дослідження інтеграційних процесів та інтеграції як ключової економічної категорії сучасних взаємовідносин між бізнес-одиницями присвячено багато теоретичних і методологічних праць. Серед провідних учених, які висвітлюють цю проблематику, варто зазначити істотний внесок у розроблення окремих аспектів організації та управління інтегрованими структурами бізнесу М. О. Кизими, В. С. Пономаренка, В. М. Горбатової, О. М. Ястремської [4], А. А. Пилипенка [5], Л. М. Ганущак-Єфіменко [6], О. М. Ніфатової [3; 7], В. В. Прохорової [8], І. А. Косатої [9], В. М. Марченка [10], Ю. В. Усенка [11] та інших науковців. Проте незважаючи на значну кількість наукової літератури, присвяченій вивченню та аналізу форм інтегрованих структур бізнесу, дотепер відсутня однозначна відповідь на низку важливих запитань, зокрема щодо того, в яку з них, за яких умов і коли саме доцільно об'єднуватись, яка форма інтегрованих структур бізнесу є найбільш конкурентоспроможною тощо, що актуалізує необхідність подальших

досліджень [12]. Функціонування інтегрованих бізнес-структур в українській економіці характеризується пошуком найбільш ефективних форм фінансово-економічної взаємодії між підприємствами-учасниками та методами управління ними. Варто наголосити, що ефективна діяльність інтегрованого формування значною мірою залежить від ефективності фінансово-економічного механізму спільної діяльності підприємств-учасників.

За час розвитку інтегрованих структур бізнесу можна нарахувати значну кількість їх різноманітних форм, а саме: трести, пули, синдикати, картелі, комбінати, асоціації, альянси, конгломерати, консорціуми, концерни, стратегічні альянси, фінансово-промислові групи, корпорації креаторів, стратегічні родини, технологічні парки тощо (рис. 1), які становлять підвалини для ефективного конкурентоспроможного економічного розвитку та використання свого власного інтегрального потенціалу (рис. 2) [8].

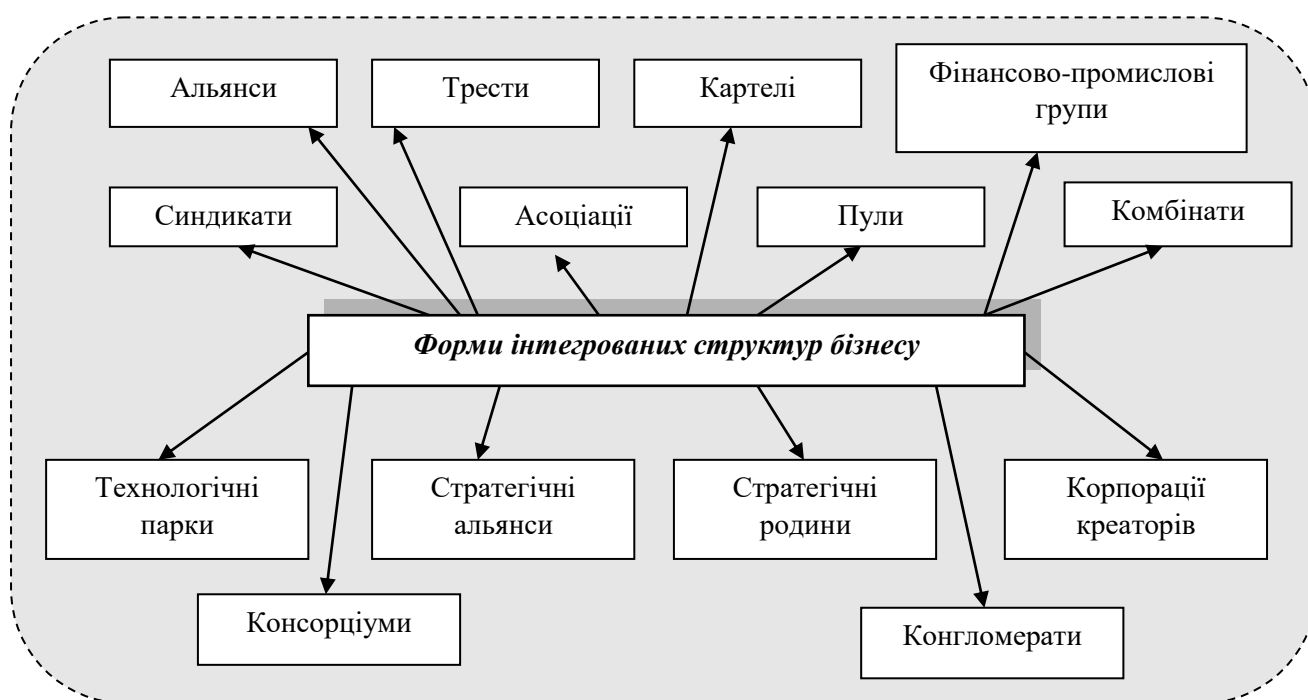

Рис. 1. Основні форми інтегрованих структур бізнесу

Джерело: побудовано автором на основі [3-11].

Звернімо увагу на те, що перелік форм інтегрованих структур бізнесу не є вичерпним. Крім того, з розвитком економіки відбувається постійний розвиток та еволюція існуючих форм інтегрованих структур бізнесу: деякі з них втрачають свою актуальність та майже не використовуються або зникають

взагалі, водночас виникають та створюються нові форми, що є більш пристосованими та конкурентоспроможними в сучасних умовах розвитку [9; 13].

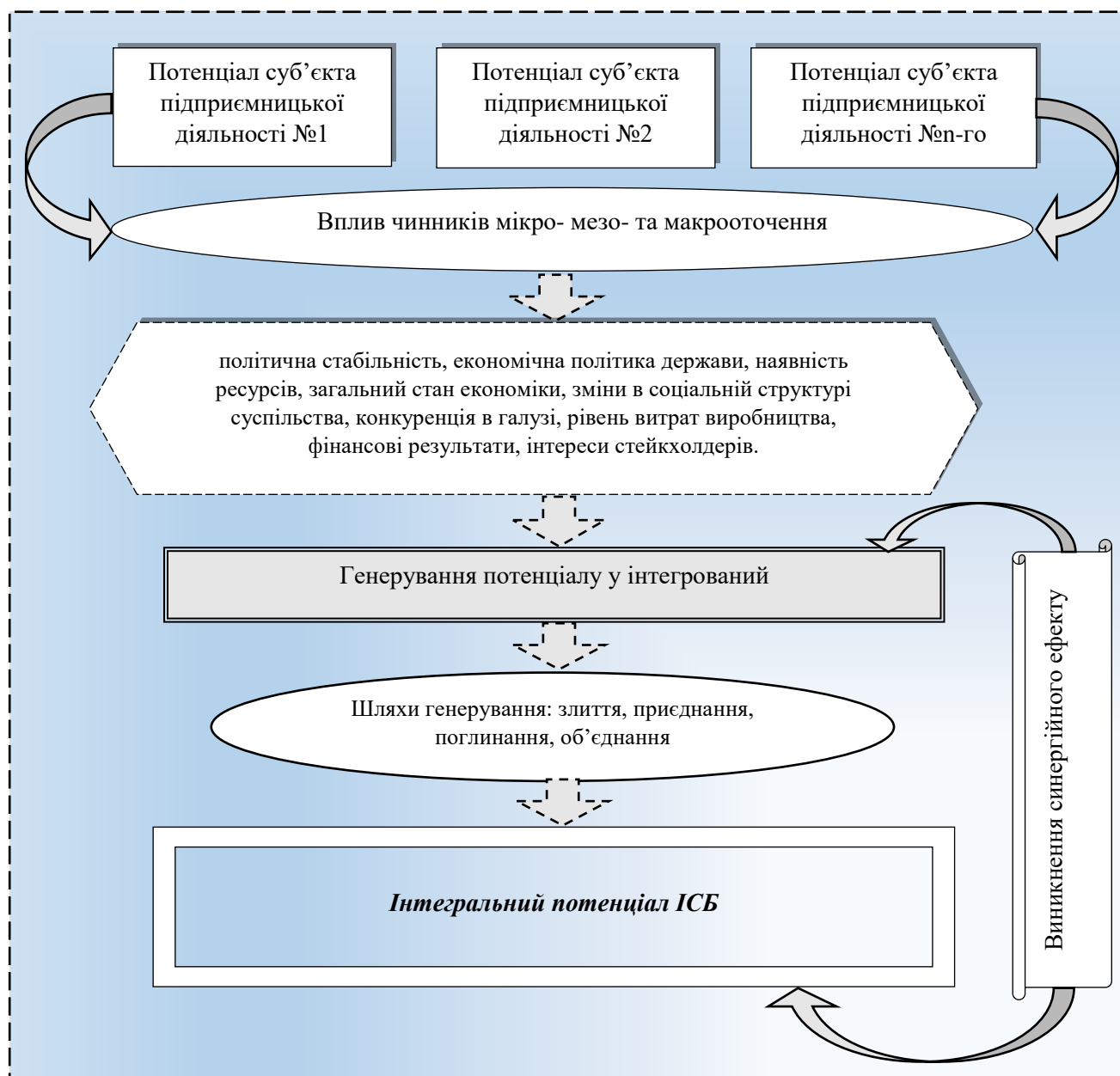

Рис. 2. Інтегральний потенціал ІСБ [авторська розробка]

Отже, для ефективного конкурентоспроможного економічного розвитку інтегрована структура бізнесу має достатньо повно та ефективно використовувати свій власний інтегрований потенціал під неминучим впливом чинників зовнішнього й внутрішнього та зовнішнього середовища (економічна політика держави, політична стабільність, наявність існуючих в повній мірі і обмежених ресурсів, загальний стан економіки, соціальна інфраструктура,

відповідність попиту і пропозиції, витрати виробництва, фінансові результати і т. ін.) [13].

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Усенко Ю. В. Стратегічні орієнтири потенціалу розвитку інтегрованих структур в умовах глобалізації / Ю. В. Усенко // Причорноморські економічні студії. – 2016. – Вип. 7. – С. 76–80.

2. Пузирьова П.В. Теоретичні аспекти інноваційного потенціалу інтегрованих структур бізнесу в сучасних умовах. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації» : тези доповідей, 10 листопада 2020 р. – Київ : КНУТД, 2020. С.165-167.

3. Ніфатова О. М. Бенчмаркінг інтегрованих структур бізнесу / О. М. Ніфатова // Проблеми економіки. – 2017. – № 2. – С. 217–222.

4. Інтегровані структури бізнесу: проблеми теорії та практики оцінювання конкурентоспроможності: монографія / М. О. Кизим, В. С. Пономаренко, В. М. Горбатов, О. М. Ястремська та ін. – Харків: ВД "ІНЖЕК", 2010. – 368 с.

5. Пилипенко А. А. Стратегічна інтеграція підприємств: механізм управління та моделювання розвитку: монографія / А. А. Пилипенко. – Харків: ВД "ІНЖЕК", 2007. – 380 с.

6. Ганущак-Єфіменко Л. М. Особливості формування інтегрованих бізнес-структур / Л. М. Ганущак-Єфіменко, І. В. Коберник // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 3 (129). – С. 154–160.

7. Ніфатова О. М. Протиріччя та типологізація взаємодії інтегрованих структур бізнесу: брендинговий аспект / О. М. Ніфатова // Бізнес Інформ. – 2017. – № 4. – С. 399–404.

8. Прохорова В. В. Напрями оцінки ефективності функціонування інтегрованих бізнес-структур підприємств машинобудування / В. В. Прохорова, Ю. О. Дружиніна // Бізнес Інформ. – 2013. – № 12. – С. 347–352.

9. Косата І. А. Сутність та класифікація основних видів інтегрованих структур бізнесу / І. А. Косата // Бізнес Інформ. – 2015. – № 9. – Режим доступу: <http://www.business-inform.net>.
10. Марченко В. М. Методичні підходи до оцінювання синергетичного ефекту злиття і поглинання / В. М. Марченко // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 4 (118). – С. 135–142.
11. Усенко Ю. В. Стратегічні орієнтири потенціалу розвитку інтегрованих структур в умовах глобалізації / Ю. В. Усенко // Причорноморські економічні студії. – 2016. – Вип. 7. – С. 76–80.
12. Пузирьова П. В. Актуальні аспекти забезпечення технологічної конкурентоспроможності підприємств в сучасних умовах [Електронний ресурс] / П. В. Пузирьова // Ефективна економіка. – 2014. – № 9.
13. Пузирьова П. В. Теоретико-методичні аспекти оцінювання інноваційного потенціалу як інтегрованої системи інноваційного розвитку підприємства / П. В. Пузирьова // *Advancing in research and education : abstracts of XII International scientific and practical conference, La Rochelle, France, December 07-10, 2020.* – International Science Group, La Rochelle, France, 2020. – P. 116-122.